3e JAARGANG No. 5 15 SLACHTMAAND 1938

ONTWAKEND VOLK

MAANDBLAD TOT VORMING VAN
DEN NEDERLANDSCHEN GEEST

OPSTELRAAD: MALIEBAAN 35, UTRECHT
UITGAVE: NENASU — POSTBUS 2 — LEIDEN
INSCHRIJFGELD: f 1.50 PER JAAR (f 0.75 PER HALF JAAR)
POSTREKENING 207915 (TEN NAME VAN „VOLK EN VADERLAND")

Dietschland [1)]

Dietschland, Deltaland, wij zijn uw volk!
Diep wortelt in uw grond,
Waar onze stam ontstond,
Onvervalscht Dietsche aard,
Dietschland, Deltaland, uw eigen volk.

Dietschland, Deltaland, stormland der zee!
Vast als uw dijken staan,
Wijd als uw wolken gaan,
Blijft ook de Dietsche aard,
Dietschland, Deltaland, stormland der zee.

Dietschland, Deltaland, trouw is uw volk!
Zooals uw blonde duin
Waakt voor den Dietschen tuin,
Waakt ook de Dietsche aard,
Dietschland, Deltaland, waakt trouw uw volk.

Dietschland, Deltaland, wacht op uw volk!
Hoort, hoe in Noord en Zuid
Opklinkt een nieuw geluid:
„Eén is de Dietsche aard!"
Dietschland, Deltaland, wacht op uw volk.

N.

1) Dit gedicht is reeds getoonzet en zal binnenkort met de muziek in O.V. verschijnen. (Opstelr. O.V.)

Leiderschap

Over het algemeen houden de meeste menschen van hun gemak; ook verstandelijk. Maar door die gemakzucht is er een vervlakking van het denken gekomen, die weer als gevolg heeft gehad, dat de verschillende begrippen niet duidelijk uit elkaar gehouden worden. Vandaar dat er in onze taal verschillende woordengroepen zijn, die — schijnbaar althans — hetzelfde beteekenen. Wie denkt er nog aan eenig verschil bij het uitspreken van de woorden: vreeselijk, verschrikkelijk, ontzettend, bar, erg? Bijna niemand!

Daardoor ontstaat er ook zooveel begripsverwarring en elkaar niet begrijpen als menschen met elkaar spreken, vooral als dan nog door opzettelijke verkeerde wijze van voorstellen die verwarring vergroot wordt. En dit geschiedt doorloopend met de nationaal-socialistische begrippen en dus ook met het begrip: leiderschap.

Er zijn verschillende soorten van leiderschap denkbaar en het aanvaarden van één dezer soorten hangt samen met de geaardheid van het betrokken volk. Die geaardheid kan zoo zijn, dat een Oostersch despoot er het beste bij past of wel een dictator, zooals die in Zuid-Europa het best op zijn plaats is of een leider, zooals die bij ons Noorderlingen behoort. Tot de meest kenmerkende verschillen tusschen deze drie typen behoort wel het doel, dat zij met dit leiderschap beoogen. De Oostersche despoot is er voor zich zelf; het volk, de maatschappij, het staatsapparaat en vooral het belastingstelsel is er terwille van hem. Hier gaapt een diepe klove aan welks andere zijde zich de dictator en de leider bevinden. Hoewel onderling zeer verschillend hebben zij één trek gemeen: zij arbeiden niet voor zichzelf, maar voor hun ideaal. Maar juist in den aard van dit ideaal zit het groote verschil tusschen beiden: voor den dictator is het mechanische staatsapparaat het middelpunt van zijn aandacht en het volk dient er voor om dit behoorlijk te laten functionneeren; dan zal in tweede instantie ook dit volk

er wel bij varen. Bij den leider staat het volk zelf in het middelpunt en het organisch gegroeide staatsapparaat heeft slechts één doel: de belangen van het volk beter te kunnen behartigen.

Ten opzichte van beider verhouding tot het volk bestaat dus een diepgaand verschil, dat meestal reeds tot uiting zal komen in de wijze waarop zij hun ambt aanvaarden. De dictator komt niet door den drang en het verlangen van het volk, maar hij wordt aan het volk opgelegd, hetzij tengevolge van een staatsgreep, hetzij door een hooger — bijv. een koninklijk — gezag. De leider komt aan het bewind, omdat hij het vertrouwen heeft van het volk en mede daarom door het hoogste gezag tot het leiderschap geroepen wordt.

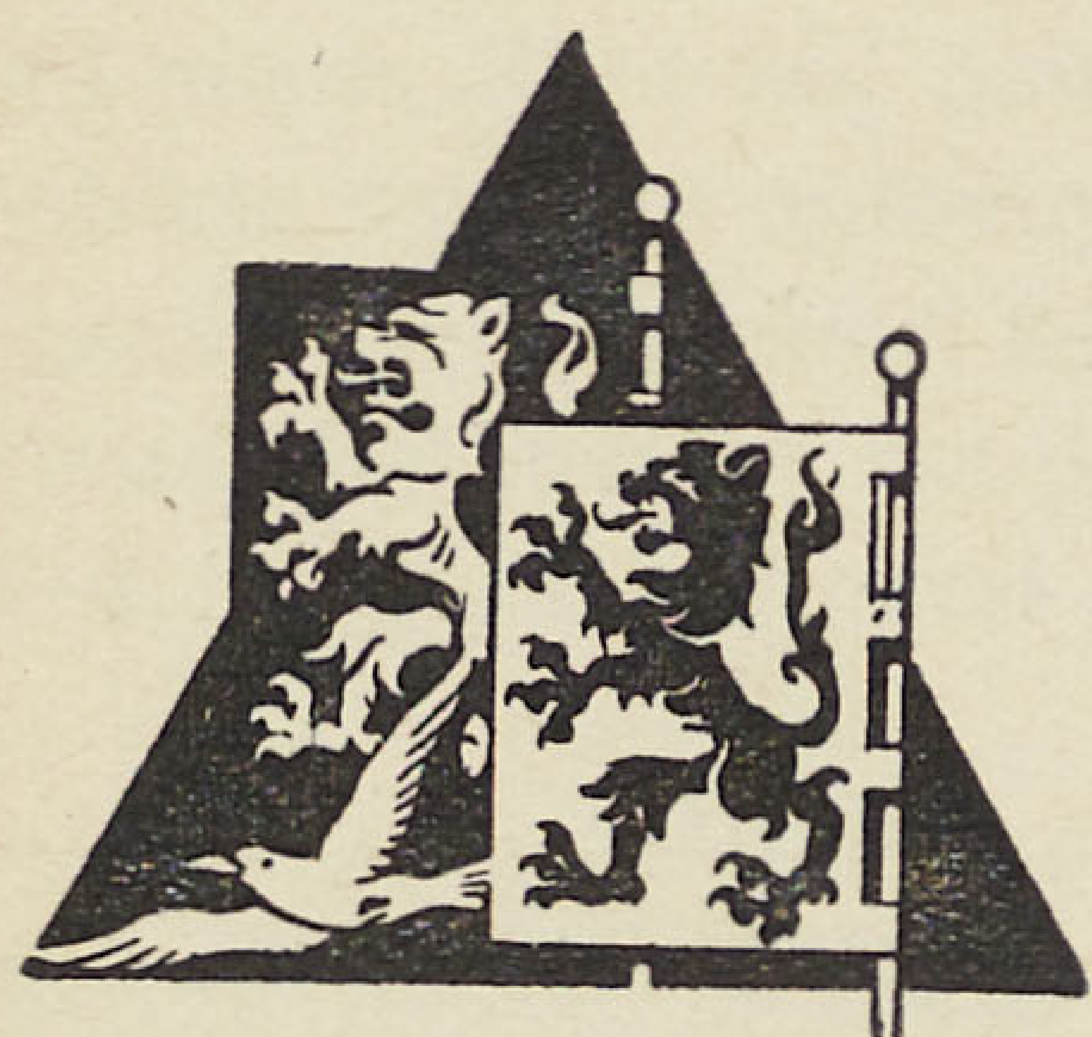
Nu kan ook een dictator het vertrouwen hebben van het volk, maar hierop **berust** zijn functie niet; de machtsfactor en de dwang als middel tot het bereiken van bepaalde doeleinden wegen hier veel zwaarder. De leider daarentegen is geheel van het vertrouwen, dat in hem gesteld wordt, afhankelijk: heeft hij het vertrouwen van het volk niet meer, dan heeft hij te gaan en dit zal evenzeer geschieden, indien hij het vertrouwen niet meer heeft van het hoogste gezag in den Staat, ten onzent dus van de Koningin. Maar hierin ligt dan tevens de waarborg, dat het leiderschap niet kan ontaarden in dictatorschap of despotisme, die geen van beiden bij onzen volksaard passen.

Nu willen onze tegenstaanders de goêgemeente zoo gaarne wijs maken, dat leiderschap, dictatorschap en despotisme precies hetzelfde zijn en zij speculeeren daarbij op den natuurlijken tegenzin, die bij ons volk bestaat tegen den dwang, die onverbrekelijk aan deze beide laatste vormen verbonden is. Zij weten, dat wij Nederlanders niets moeten hebben van dictatoriale neigingen en despotische handelingen en, zooals men kinderen met spookgeschiedenissen aan het schrikken maakt, poogt men aan het, bij onzen Nederlandschen aard passende, leiderschap, allerlei schrikbeelden vast te knoppen, in de hoop, dat men met het waschwater het kind weg zal gieten.

Fantasieën moeten echter steeds wijken voor de werkelijkheid en zoo zal ook bij ons volk het juiste begrip van het nationaal-socialistische leiderschap doordringen. En al dringt het verstandelijk niet volledig door, het zal wel niet lang meer duren of de nood is zoo gestegen, dat ons volk wel instinctief om een leider zal vragen, daarbij zijn eigen aard volgende en het volksvreemde vernis van democratisch liberalisme en marxisme verbrekend.

F.

Dingaansdag

Het is dit jaar juist honderd jaar geleden, dat 5 à 6 Boeren langzaam en met moeite van het Drakengebergte langs de Kliprivier naar de vlakte afdalen om een verkenningstocht te maken in het land tusschen dit gebergte en den oceaan, met de haven Durban, anders genoemd Port Natal, d.i. haven van Natal. De plaats was op Kerstdag 1498 door Vasco di Gama langs den zeeweg ontdekt en het land daaromheen was door hem naar het feest der geboorte (natalis) van Christus Terra Natalis genoemd. Thans naderen andere ontdekkers, ditmaal van de landzijde.

Het is de zeer kleine voorhoede van de Trekkers, wier onbedwingbare vrijheidszin hen deed wegtrekken uit Kaapland, van onder de Engelsche tyrannie, in de woeste wildernis over de Vaal (dus in Trans-Vaal), met — naast hun begeerte naar de vrijheid — niets anders dan hun durf en godsvertrouwen.

Deze twee gaven hebben zij bij hun geboorte meegekregen van hun voorgeslacht, van de bewoners der lage landen bij de zee, die daarmede om de Kaap naar Indië voeren en dat veroverden, — Nieuw Amsterdam in Amerika stichtten (thans New York), — om het zuiden van Amerika zeilden, onbekende landen tegemoet, — de Noordelijke IJszee binnendrongen, om haar het geheim van een anderen weg naar Indië te ontfutselen!

Als de kleine groep Pioniers van het Dietsche volk eindelijk de zee bereiken, ontmoeten zij eenige Engelschen, die met de inboorlingen handel drijven, en vernemen van hen, dat het land toebehoort aan den kafferkoning Dingaan. Op dus, Pieter Retief en uw dappere gezellen! naar Dingaan, den opvolger van Chaka, van wier beider bloeddorstige wreedheid gij onderweg reeds de blijken gezien hebt in de verbrande en uitgemoorde Kaffer- en Boschjesmansdorpen.

Chaka, die in 1812 de heerschappij over de Zoeloestammen aan zich trok en — naar men beweert — in een tiental jaren

meer dan een millioen menschen uitroeide; wiens wreedheid tenslotte zóó ondragelijk werd, dat zijn broeders hem doodden (23 September 1828). Hij kan de Zuid-Afrikaansche Attila genoemd worden. Een tiental jaren „regeert" nu koning Dingaan; ook **zijn** troon is gevestigd in bloed. Naar alle kanten zendt hij zijn krijgsbenden uit om te moorden, te rooven en te verwoesten. Natal is nagenoeg geheel ontvolkt en de stammen aan de andere zijde der Drakenbergen sidderen op het hooren van zijn naam. Zou Retief met zulk een wezen een overeenkomst kunnen treffen?

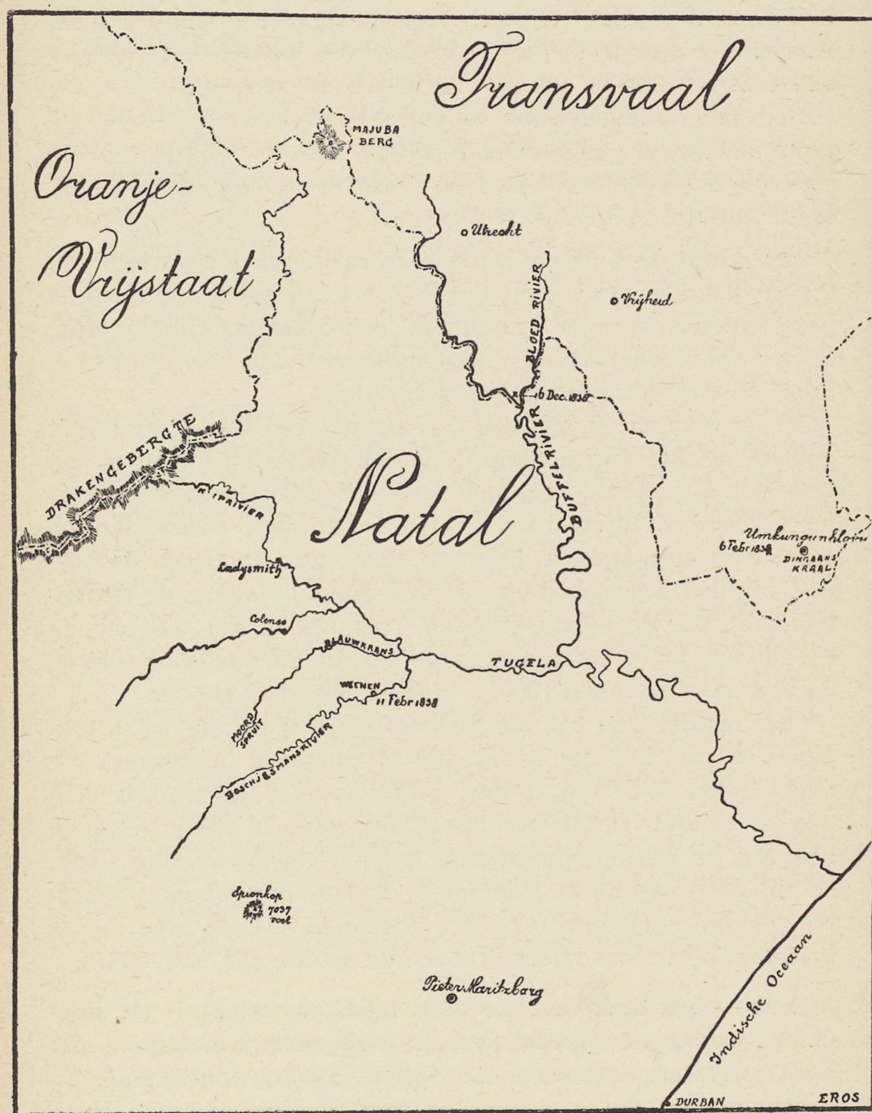
Het schijnt te kunnen. De Boeren tuchtigen het kafferhoofd Sikonyella, die van Dingaan (en ook van de Trekkers) vee had gestolen en ze brengen de buit aan „den Grooten Olifant" terug, in zijn hoofdnederzetting Umkungunhlovu, dat letterlijk beteekent: de cirkelruimte rondom den olifant.

Thans eischen zij als loon den afstand van Natal, van welk gebied de acte van afstand door den zendeling Owen in het Engelsch opgesteld en nu onderteekend (door Dingaan gewaarmerkt) wordt. Zij worden echter onverhoeds overvallen en laaghartig afgeslacht (6 Februari 1838). Dan zwermen de horden van den wreedaard uit en overvallen de lagers (de tentenkampen), die de eerste groepen Trekkers in het schoone en vruchtbare land, het toekomstige vaderland, reeds betrokken en van de — in totaal 1000 — wagens gevormd hebben.

Niet minder dan 616 slachtoffers worden op die wijze toegevoegd aan de ruim zestig, die in Dingaans hoofdkraal het leven lieten. Waarlijk, in den letterlijken zin des woords hebben de Boeren Natal met hun bloed gekocht! Nóg getuigen daarvan de namen Moordkraal (bij het tegenwoordige Ladysmith), Moordspruit en Weenen in dit land der geboorte (Natalis). Ze zijn aangegeven op het bijgaande kaartje, waarop ter oriënteering tevens latere grenzen en steden zijn aangeduid.

Er is — óók door hen, die beter moesten weten! — tot moedeloos wordens uitgeweid over het eigenaardige standpunt, dat de Transvalers tegenover de Kaffers hebben ingenomen. Zij beschouwden „die arme zwarten" **niet** als huns gelijken, maar hielden ze altijd in het oog en steeds onder den duim, en elke vermenging met dit ras verfoeiden ze hartgrondig.

De betweters veroordeelen vooral de „wraakneming" op de „onverlichte heidenen", en dat te meer, naarmate de Boeren als belijders van het Evangelie wilden gekend zijn. Het zijn dezelfde christelijke vredes-femelaars, die nu den mond vol

Transvaal
Oranje-Vrijstaat
Natal
MAJUBA BERG
Utrecht
Vrijheid
BLOED RIVIER
16 Dec. 1838
BUFFELRIVIER
DRAKENGEBERGTE
KLIPRIVIER
Ladysmith
Colenso
BLAUWKRANS
TUGELA
11 Febr 1838
MOORD SPRUIT
BOSCHJESMANSRIVIER
DINGAANS KRAAL
Spionkop 7037 voet
Pieter-Maritzburg
Indische Oceaan
DURBAN
EROS

hebben over het verminkte Tsjecho-Slowakije en het heidensche Duitschland, maar geen mond opendeden over twintig jaar lange verhondsching, ontrechting en ellende. Zeker, slechts God komt de wrake toe, doch hier op aarde zijn menschen de uitvoerders dier wrake en tegenover de Zoeloes waren toenmaals de Boeren de eenig aangewezen bloedwrekers.

Ziet, daar knielt de man neder bij het lijk zijner vrouw, bij dat zijner zwaar geschonden 14-jarige dochter, en bij de bloedige overblijfselen zijner andere kinderen, op den ijzeren naafband van zijn wagen te pletter geslagen.... en de zwaargebaarde mannen rondom hem — het gelaat door kruitdamp verschroeid — zeggen met gesmoorde stem, maar hartgrondig, Amen op zijn bede, dat hij in staat gesteld moge worden, het bloed zijner onschuldige geliefden te wreken. Zou, wie anders handelde, niet een groote schoft zijn?

De toestand der Boeren was overigens hachelijk genoeg. De in rouw gedompelden moesten eerst nog de ontberingen van een strengen winter meemaken en de noodige hulp uit de Kaapkolonie afwachten. Toen die eindelijk in ruime mate toevloeide en van alle kanten de wrekers opdaagden, bleef nog altijd het feit, dat men tegenover het groote leger der Zoeloes, 12.000 man, slechts 400 man sterk was. En door de onverhoedsche overvallen op Retief en de zijnen èn van de lagers, waren thans die horden ook met geweren bewapend!

De voorbereiding van den tocht vorderde natuurlijk niet zooveel als thans een mobilisatie, maar gaf toch allen handen vol werk. Iedere vrouw (of weduwe) bakte voor man en zoon zooveel beschuit als ze maar kon, droogde vleesch tot biltong en zorgde voor koffie en tabak. De Trekkers zelven zorgden voor geweer, kruit en lood, wagens en ossen. Die een paard had, kon rijden, de overigen waren „infanteristen"; allen vonden overdag een rustplaats op den wagen, 's nachts daaronder.

Zoo trok men het ongewisse tegemoet, opnieuw de lagers onder karige bescherming achterlatend. Ten langen leste was men genaderd aan de samenvloeiïng van de Buffel- en een zijrivier. Dáár werd — de vijand was intusschen overal gerapporteerd — met de uiterste zorg een lager betrokken: de wagens werden stevig verbonden en tusschen de wielen met doorntakken opgevuld. Twee zijden van het kamp waren beschermd door diep water en steile kanten; in het midden ervan werden de rijpaarden en de ruim 800 trekossen opgesteld. Nóg was men niet geheel gereed, toen de zon achter het Drakengebergte onderging en de duisternis weldra tastbaar was.

Het was Zaterdag 15 December 1838 en besloten werd, eerst den volgenden Maandag op te treden. Maar het kwam anders. Gelukkig bleef men des nachts van een aanval verschoond, naar later bleek was dit, omdat de bijgeloovige vijand de weinige lantaarns met vetkaarsen, die rondom het lager aan zweepstokken opgehanden waren, voor toovermiddelen aanzag en die daarom meer vreesde dan kogels.

Kort vóór het aanbreken van den Zondag werd het kamp bestormd door de woeste, schreeuwende kaffer-regimenten. Maar de Boeren waren gereed en zij ontvingen hen warm. Viermaal werd de aanval herhaald, maar elk schot trof en ten slotte moesten de zwarten afdeinzen. Te rechter tijd bemerkte men, dat duizenden met assegaaien bewapende Zoeloes langs de zijrivier het oogenblik verbeidden, waarop zij het lager zouden kunnen binnendringen. Met het doodelijkste gevolg werd in deze levende massa gevuurd, die zóó dicht opeengepakt was, dat geen kaffer ruimte had, om zijn spies te werpen. De slachting was vreeselijk. De stroom werd roodgekleurd door het bloed der verslagenen en ontving daarom den naam Bloedrivier.

Toen werd de lagerpoort geopend en de Boeren joegen de vluchtende Zoeloes achterna, die — dapper genoeg — nog telkens trachtten, de gelederen te herstellen. Lang vóór de kerkklok, op dezen Zondagvoormiddag, de gemeenten in de Kaapkolonie naar het bedehuis opriep, wellicht om voor de broeders in Natal een gebed op te zenden, was de groote slag reeds beslist. 3000 vijanden lagen dood op het veld, terwijl de Boeren geen enkelen doode en eenige gewonden telden. Zóó waren Weenen en Moordspruit veelvuldig gewroken, met kogels, door rouwdragende weduwen en neergebogen moeders gegoten!

Is het niet begrijpelijk, dat men — reeds vóór den slag — besloot, dezen dag der krachtige uitredding en der wondere volksbewaring telken jare te herdenken? Dáárom Dingaansdag, óók voor ons Nederlanders een dankdag, óók voor de Vlamen, leden van denzelfden Germaanschen stam als deze Zuid-Afrikaners!

Ten besluite,

De plek, waar toenmaals het lager had gestaan, is in 1868 afgestaan aan de Gereformeerde Kerk te Utrecht aan de Buffelrivier. En dat door de bemoeienis van den Jood F. Lion Cachet, die kort tevoren predikant dier kerk geworden was. Deze Israeliet had het geloof zijner vaderen van harte vaarwel ge-

zegd en hun heimwee naar een eigen natie afgezworen. Hij erkende het recht en het verlangen der Boeren naar een zelfstandig volksbestaan en voelde zich geheel met hen één. Hij verdiepte zich in de geschiedenis van dit volk, temidden waarvan hij hun wel en wee deelde, en heeft die prachtig beschreven in het geïllustreerde werk „De Worstelstrijd der Transvalers", waaraan wij voor deze schets een uitnemend houvast hadden. Hij was een der weinige zonen Israëls (we denken ook aan Da Costa en Capadose), die met verloochening van eigen afkomst en aard opgingen in onze Nederlandsche natie en ons volk ten zegen waren.

EROS

Mededeelingen

I. In verband met een tekort aan ruimte moest het opstel over de lichaamsverzorging deze maand uitvallen.

II. Onder het opstel „Volksch Ontwaken", in het vorige nummer van O.V. geplaatst, werd bij vergissing de naam van den schrijver met „B" aangeduid. Dit moet zijn: **R.**

III. De Chef van Dienst 26 (zang) kan nog meer strijdliederen gebruiken. Wie zendt ons nieuwe strijdliederen? Adres: Hoofdkwartier, Afd. X, Vorming, Maliebaan 35, Utrecht.

Eere den Arbeid!

Eere den arbeid! Eere het volk!
Volk en arbeid is macht.
Macht van den arbeid is vrucht van de daad:
Volk en arbeid is kracht.

Keervers

Arbeid is orde — orde is tucht:
't Volk wil den arbeid eeren!
Arbeid geeft brood en orde schept recht:
't Volk wil zich zelf regeeren!

't Volk wil weer leven! 't Wil niet vergaan:
Arbeid voor ieder begeerd!
't Volk roept om wraak, ontwaakt uit den waan:
't Doodt, wie mannen onteert!

Keervers

't Volk trekt ten strijde! Weg met den smaad:
't Roept den Màn in 't geweer!
't Volk trekt ten strijde! 't Volk wil de Daad:
Arbeid! Arbeid en Eer!

Keervers

EERE DEN ARBEID!

EERE DEN ARBEID! EERE HET VOLK!

VOLK EN ARBEID IS MACHT. MACHT VAN DEN ARBEID IS VRUCHT VAN DE

DAAD: VOLK EN ARBEID IS KRACHT. ARBEID IS ORDE – ORDE IS TUCHT:

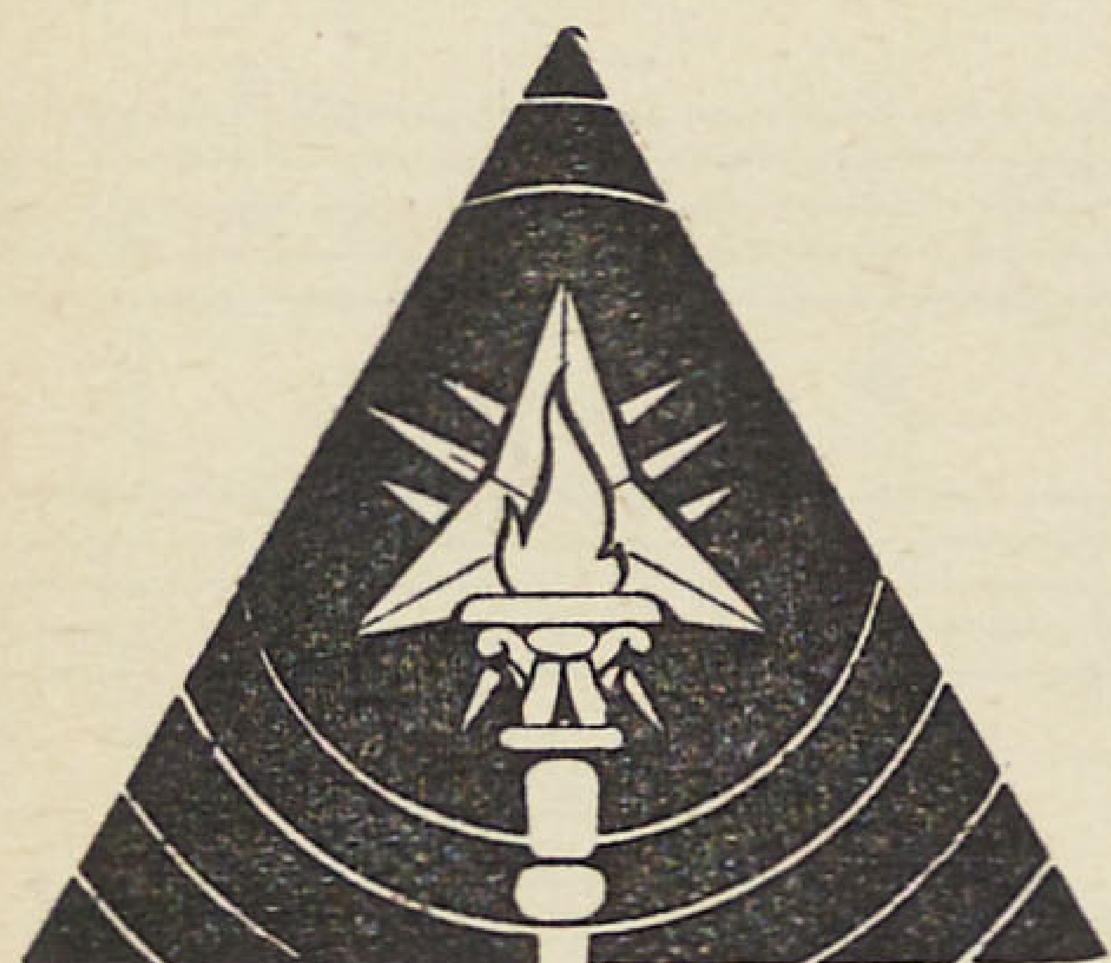
'T VOLK WIL DEN ARBEID EEREN! ARBEID GEEFT BROOD EN

ORDE SCHEPT RECHT: 'T VOLK WIL ZICH ZELF REGEEREN!

Het Ambtenarenverbod

Op 8 Februari 1934 sprak minister Colijn in de Eerste Kamer de volgende woorden:

„De oorzaken, waaruit dit kon gebeuren (de muiterij op „De Zeven Provinciën") liggen veel dieper. De heer Briët heeft er gisteravond terecht aan herinnerd, dat er vele jaren lang van allerlei zijden ondermijning is geweest van het gezag, van den eerbied voor de Overheid. Ik voeg er aan toe, dat er is geweest vrees bij de gezagsdragers, om hun gezag naar behooren te handhaven. De onzalige leer van den klassenstrijd heeft dit alles in de hand gewerkt en daarom treft de sociaal-democratie groote verantwoordelijkheid; verantwoordelijkheid dus ook voor het scheeftrekken van allerlei verhoudingen, verantwoordelijkheid dus ook voor de periodieke uitbarstingen, die van dat scheeftrekken van allerlei verhoudingen het gevolg zijn geweest. Dat was zoo in 1903, dat was zoo in 1918 en dat is zoo geweest in 1933. En nu schrikt de sociaal-democratie dan van die uitbarstingen zelf wel een oogenblik terug, maar zij komt er toch niet toe om het euvel met wortel en tak in eigen boezem uit te roeien. Nog gisteren heeft de heer Mendels een woord genoemd, dat hem bijzonder gestooten had en dat nu juist weer een symptomatisch verschijnsel is van den geest, dien ik meen te moeten bestrijden en dien ik verantwoordelijk acht voor heel veel verslapping in het gezag. De heer Mendels heeft zich gestooten aan het woord „bevel". De Minister van Binnenlandsche Zaken zou een bevel hebben gegeven, ik geloof, dat het was aan den Regeeringscommissaris te Beerta, aan den man, die door de Regeering daar geplaatst was om een bepaalde taak te vervullen. Dat zich stooten aan het woord „bevel" vloeit hieruit voort, dat de sociaal-democratie het eigenlijke begrip van **gehoorzaamheid** niet kent en omdat zij er toe bijgedragen heeft dat begrip in het volksleven te helpen ondermijnen, daarom rust op de sociaal-democratie ook een zeer belangrijke verantwoordelijkheid".

De heer Colijn had het heel wat scherper en juister kunnen zeggen. Hij had kunnen wijzen op het materialistische en internationale karakter van de S.D.A.P. Hij had eenige aandacht kunnen schenken aan de klassenstrijd-gedachte, aan den geest van het marxisme. Hij had kunnen herinneren aan schoone liederen als:

„Komt mannen, vat aan, en het pantser geheven
„Dringt in op de dreigbajonetten
„En grijpt ze en breekt ze
en breekt ze in twee op uw knieën
„En niets dat zich dan kan verzetten".

Of aan woorden van een Wibaut, dat wanneer de Sociaal-Democraten de baas werden, (in 1903) dat een toestand zou geven, „waarbij het vorstenhuis, de nationale driekleur en dergelijke fraaiigheden het loodje hebben gelegd".

De moraal der S.D.A.P. is nog steeds die van dertig en veertig jaren geleden. Een der leerstukken van de Marxistische klassemoraal is de stelling van Dr. H. Gorter van 1908: „Tegenover den vijand, hetzij van den stam, van het land of van de klasse, gelden de hooge geboden van de moraal niet.... De geboden van zelfopoffering, solidariteit, eerlijkheid, trouw, gelden niet tegenover den vijand der klasse". Het is dezelfde moraal, die wij kunnen genieten van een A. B. Kleerekoper, een Henri Polak of een Meyer Sluyser. Dezelfde gedachte ligt ten grondslag aan de inaugureele rede van Prof. van den Bergh in 1936, die alle niet-democratische partijen eenvoudig wil beschouwen als aanrandende of bedervende de goede zeden. (Men herleze het artikel „Democraten op Fascistenjacht" van Mr. Duys in het Haagsch Maandblad van December 1936).

De Regeering was geheel op de hoogte van den ondermijnenden invloed van de roode bonden op den geest van onze Marine. Zij kende de notulen der vergaderingen, waarin dat alles tot uiting kwam. Eindelijk is ingegrepen, hetgeen leidde tot opheffing dier bonden. En zoo werden ook de Sociaal-Democratische Arbeiders Partij en de organisaties, aangesloten bij het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen, geplaatst op de lijsten der vereenigingen waarvan het lidmaatschap voor militairen en Defensie-ambtenaren was verboden.

En thans heeft de voorzitter van den raad van ministers een beschikking gegeven tot wijziging van de lijsten van verboden vereenigingen, in welke beschikking de S.D.A.P. en het

N.V.V. worden geschrapt van de lijst der voor militairen en defensie-ambtenaren verboden vereenigingen. Wij kunnen nu rustig wachten tot — om met Colijn te spreken — de volgende periodieke uitbarsting. De vrijgestelden, die in coöperaties en dergelijke waren ondergebracht, kunnen hun oude taak hervatten.

Het is een klap in het gezicht van de rechterlijke macht, die de vervallenverklaring van de hoedanigheid van rechtspersoon heeft uitgesproken ten aanzien der vereeniging „Bond voor Minder Marine Personeel" te Den Helder (Rechtbank Alkmaar 11 Januari 1934, Hof Amsterdam 3 April 1934), en wel op grond van een reeks artikelen enz., opgenomen in het „AlgemeenMarine-Weekblad, Uitgave van het Comité tot behartiging van de algemeene belangen van het Marinepersoneel beneden den rang van Officier (C.A.M.B.O.), waarbij aangesloten de Bond van Marine-Onderofficieren, de Bond van Korporaals der Koninklijke Marine en de Bond voor Minder Marine Personeel".

Het is een klap in het gezicht van alle nationaal voelenden, aan wie de dagelijksche ondermijning in vroeger jaren een doorn in het oog geweest is. (Men denke aan het Rose Boek van de Muiterij, uitgegeven vanwege het N.J.V.)

Maar er zit systeem in de maatregelen. Want terzelfder tijd werd bij Koninklijk Besluit wijziging gebracht in het Algemeen Rijksambtenarenreglement. Ter vergelijking zal ik de oude en nieuwe bepalingen naast elkaar plaatsen:

ARTIKEL 97b

OUD	NIEUW
1. Aan den ambtenaar kan eervol ontslag worden verleend op grond van revolutionaire gezindheid.	1. Aan den ambtenaar kan eervol ontslag worden verleend, indien, naar het oordeel van het gezag, hetwelk tot het verleenen van het ontslag bevoegd is, uit zijne gedragingen van een zoodanige gezindheid blijkt, dat geen voldoende waarborg aanwezig is, dat hij zijn plicht als ambtenaar onder alle omstandigheden getrouwelijk zal volbrengen.

2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid, kan voorts eervol ontslag worden verleend aan den ambtenaar, die lid is van eene vereeniging, waarvan Onze Minister, Voorzitter van den Raad van Ministers verklaard heeft, dat zij om de doeleinden, die zij nastreeft, of de middelen, die zij aanwendt, de behoorlijke vervulling van zijn plicht als ambtenaar kan in gevaar brengen of schaden, of die op eenigerlei wijze medewerking of steun verleent aan eene zoodanige vereeniging of aan van haar uitgaande actie.

3. Voor eene ontslagverleening, als bedoeld in de beide vorige leden, is de medewerking of machtiging vereischt van Onzen Minister, Voorzitter van den Raad van Ministers.

2. Een gedraging, als bedoeld in het eerste lid, is onder meer aanwezig, wanneer een ambtenaar lid is van een vereeniging, waarvan onze minister, voorzitter van den Raad van Ministers, verklaard heeft, dat zij om de doeleinden, die zij nastreeft, of de middelen, die zij aanwendt, de behoorlijke vervulling van zijn plicht als ambtenaar kan in gevaar brengen of schaden, of wanneer hij op eenigerlei wijze medewerking of steun verleent aan een zoodanige vereeniging of van haar uitgaande actie.

3. Voor een ontslagverleening, als bedoeld in het eerste lid, is de medewerking of machtiging vereischt van onzen minister, Voorzitter van den Raad van Ministers. Deze is gehouden te voren het advies in te winnen van een commissie, bestaande uit vijf leden en vijf plaatsvervangende leden. Van de leden wordt één lid als voorzitter en één als plaatsvervangend voorzitter aangewezen.

4. De leden en plaatsvervangende leden van de in het vorig lid bedoelde commissie worden door Ons benoemd, op voordracht van Onzen minister, Voorzitter van den Raad van Ministers.

Terwijl eenerzijds de maatregelen tegen de internationale en in den grond revolutionaire S.D.A.P. zijn opgeheven, worden die tegen de N.S.B. verscherpt. Immers niet slechts is het verbod van een ambtenaar om lid te zijn van de N.S.B. gehandhaafd, maar het wordt den sympathiseerenden moeilijker gemaakt. Was vroeger naast het verleenen van medewerking of steun slechts sprake van revolutionaire gezindheid, thans wordt gesproken van gedragingen, waaruit van een zoodanige gezindheid blijkt, dat geen voldoende waarborg aanwezig is, dat hij zijn plicht als ambtenaar onder alle omstandigheden getrouwelijk zal volbrengen.

En wie zal dat hebben te beoordeelen? In feite in eersten aanleg de minister-president. En in tweeden aanleg eveneens de minister-president. Immers de commissie wordt benoemd op voordracht van dezen en is niet onafhankelijk. Het is weer een typisch voorbeeld van den democratischen rechtsstaat, want er is alleen recht naar den vorm en niet naar den inhoud.

Bovendien wordt ten aanzien van de ambtenaren steeds meer de macht geconcentreerd in handen van den minister-president. Hij heeft te dien opzichte bijna dictatoriale bevoegdheden.

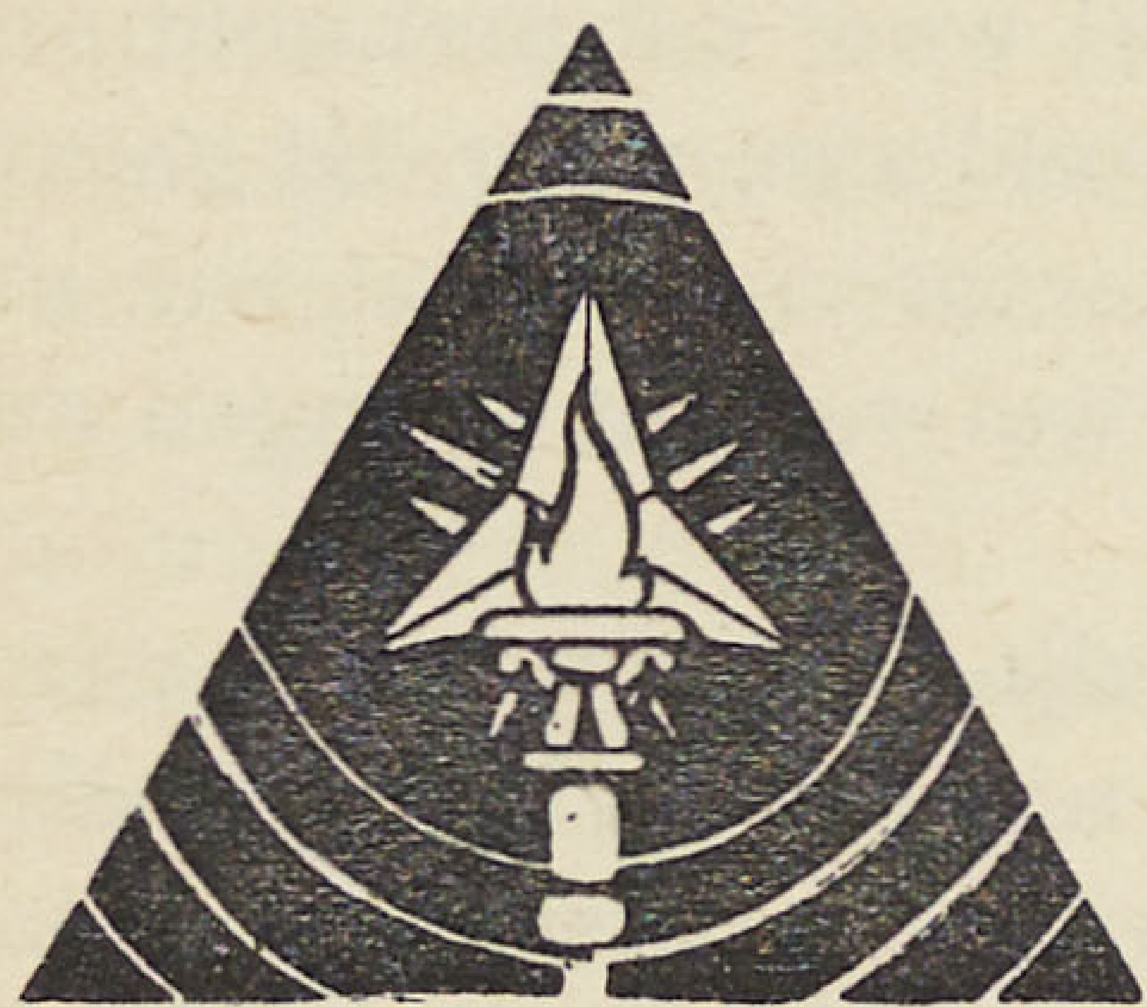
Het spel van de Katholieke Staatspartij valt hierin licht te doorzien. Want het zal een ieder duidelijk zijn, dat het niet haar bedoeling is Colijn dictatoriale macht te geven, maar dat reeds nu de voorbereidingen getroffen worden voor den toekomstigen super-democratischen rechtsstaat onder leiding van de politieke katholieken, in samenwerking met de S.D.A.P. Langzaam maar zeker ziet men de machtsconcentratie, ziet men het bezetten van de voornaamste posten. En de wijziging van het Rijksambtenarenreglement is ook daarvan een uiting, een zet op het politieke schaakbord.

En inmiddels worden den ambtenaren gehuichel en veinzerij geleerd!

F.

Nederland als middelpunt

II

We hebben gezien dat in de ligging, zoowel als in de houding van Nederland tusschen Engeland en Duitschland, Nederland bij een samenwerking dier twee natuurvolken een gewichtige rol kan spelen, maar ook een ondergeschikte. Het hangt er veelal van af hoe Nederland zelf zijn taak te dezen opzichte denkt te vervullen. Het minderwaardigheidscomplex, waaronder Nederland in de laatste eeuwen geleden heeft, heeft ons volk in eigen oogen terneergedrukt en geen enkel geloof aan een meer positieve rol tusschen de grootere machten doen op komen. Wie zich klein gevoelt, zal klein blijven en niet tot groote dingen in staat zijn. Wie zich groot gevoelt in den geest, kan bergen verzetten. Nederland werd een koloniale mogendheid; zijn zeevarend volk verwierf groote bezittingen in den Indischen Archipel, in Zuid-Afrika en in Amerika. We bezaten in onze tevreden bourgeois-nuchterheid echter niet meer de fantasie, ons als een groot volk te gevoelen. Langzamerhand verkreeg Engeland de overmacht ter zee, de geest der Tromps en van De Ruyter verdween: Engeland behield na de napoleontische oorlogen een deel onzer koloniën. Wij gaven ons geen moeite, ook de overige door een sterke zeemacht krachtig te gaan verdedigen: onze bezittingen waren immers rijke wingewesten en we hadden in den loop der jaren een belangrijke zeemacht kunnen opbouwen, maar we gaven er de voorkeur aan om zonder geldelijke offers te dobberen tusschen de machten van andere rijken. Zoo slonk onze weermacht, zoo verdween onze eens zoo sterke positie in de wereld, zoo ontstond het minderwaardigheidscomplex. Moet dit steeds zoo verder gaan?

We geven een voorbeeld: er waren eens drie neven, die te samen een zaak hadden. Er waren 100 aandeelen in de zaak, de eerste neef had er 70 in zijn bezit, de tweede 25 en de derde 5. De zaken werden gezamelijk gedreven, in den aanvang had neef

No. 1 de grootste zeggingschap, de anderen behandelden hem met ontzag en van hen had neef no. 3 heel weinig te zeggen. Maar toen de zaak ging marcheeren en de drie neven geregeld bijeenkwamen om over den gang van zaken van gedachten te wisselen, bleek het langzamerhand, dat de derde neef de beste zakenman was, het levendigst initiatief aan een helder inzicht paarde en zoo werd hij langzaam aan de geestelijke leider van het drietal. Hieruit blijkt weer dat niet geld en macht de alleenige heerschers in de wereld zijn, maar dat geest en werkkracht nog een veel grootere factor zijn en dat wie in het eerste klein is, door het laatste het wel ver kan brengen en tot groote daden in staat kan zijn.

Nederland had in vroegere eeuwen zijn grootheid bewezen. Later is het ingezonken en kon het zich nog slechts bij de gratie Gods, tusschen andere machten in, staande houden. Het is in hoofdzaak te wijten aan zijn geslonken geestkracht. Deze weer aan te wakkeren zal thans de taak van het nationaal-socialistische Nederland worden. De Goden, die het demo-liberale tijdvak aanbad, de winzucht naar geld en goed, waren niet in staat het volk tot groote daden te bezielen. Een materialistisch-kapitalistisch streven zonder andere volksidealen dan die van den naar rijkdom strevende bourgeois, dus eigenlijk zonder ideaal, een onbezielde volksgemeenschap, die eigenlijk geen volksgemeenschap was, kon onmogelijk de daden van een groot volk verrichten. Maar met de kentering der tijden, nu nieuwe gezichtspunten dagen, rijzen straks ook weer met de groeiende volksgemeenschap onze volksidealen en zal ook de tijd komen, dat wij onze thans in de wereld ingenomen positie gaan verachten, dat we van het afhankelijk zijn van andere machten genoeg krijgen en dat het laatste greintje ziel, dat we nog hebben, zegt: zelf is de man! We zullen dan weer zelf gaan denken, zelfs de handen uit de mouw gaan steken en van onze nog overgehouden positie in de wereld een zelfstandige maken. Dan roept Nederland weer alle hens aan dek, bemoeit het zich ook weer met de wereldvraagstukken, neemt het initiatief, doet het voorstellen, kortom ontvouwt het zijn krachten, niet alleen tot eigen stoffelijk profijt, maar vooral in zake de nopende vraagstuken, waarvan wij het middelpunt zijn en waarvan Engeland en Duitschland deelgenooten zijn, maar die deze vraagstukken niet zoo scherp en sprekend kunnen zien als wij, die er het natuurlijke middelpunt van vormen. De roeping van elk volk is de vraagstuken, die zich op zijn gebied toespitsen, op te lossen. Welnu, het is duidelijk, waar Nederland in West-

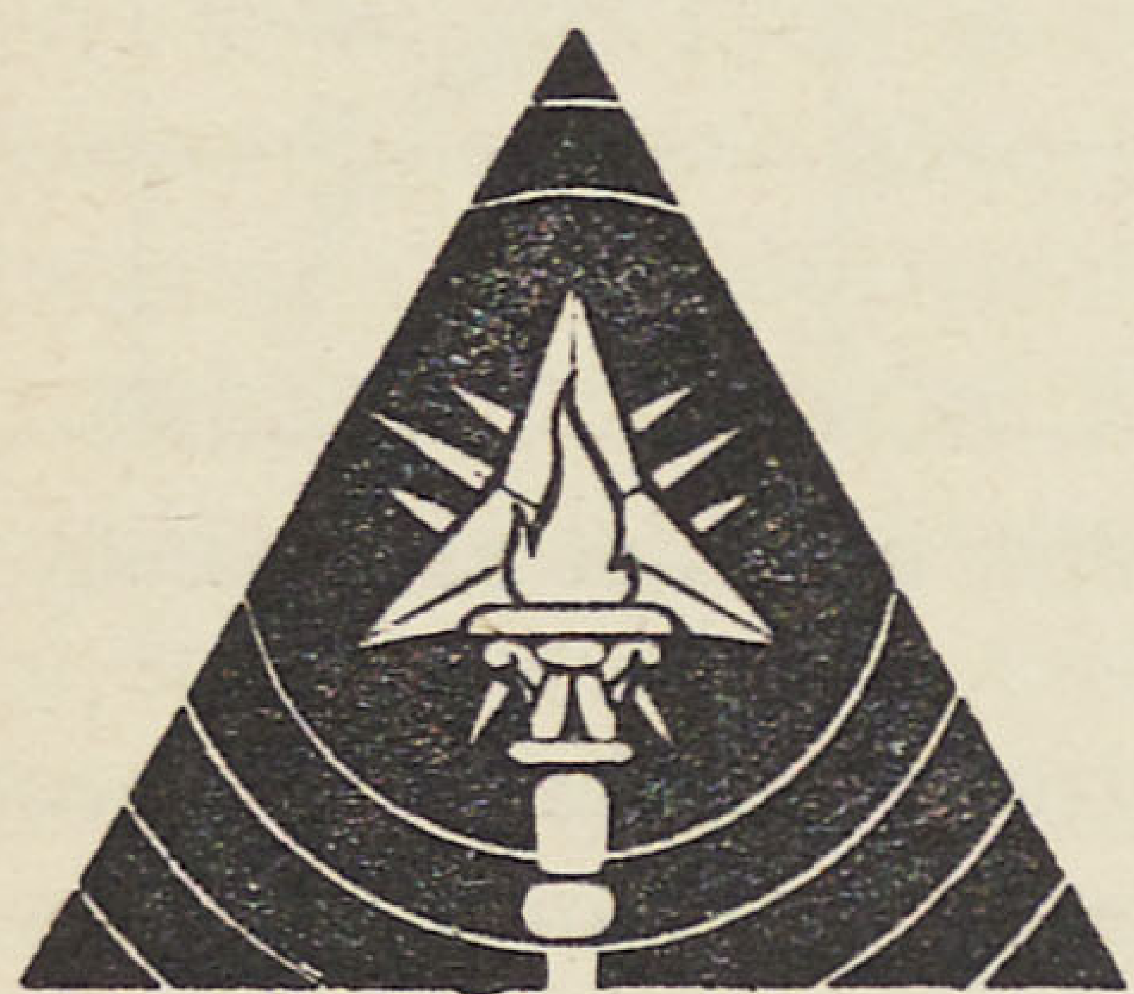
Europa, tusschen Engeland en Duitschland het sterkst is, sterker zelfs dan die twee landen. Daarin ligt zijn kans om van een slappe Janus, die zich op de zee van het toeval laat dobberen, een krachtige persoonlijkheid te worden, die in plaats van een lijdende een **leidende** rol op zich neemt. Het is geen kwestie van de grootste stoffelijke macht in de wereld: het is een kwestie van geestkracht. Dat zien wij toch aan het nieuwe Duitschland, dat voor eenige jaren ter nederlag en nu door de geestkracht van een handje vol mannen bezig is een groot en machtig rijk te worden. De komende tijd zal ook Nederland de kans geven, zich op zich zelven te bezinnen en zijn plaats op de brug in te nemen.

Hierover, over Nederland op de brug, zullen wij het hebben in een slotartikel.

R.

Het onbekende Suriname

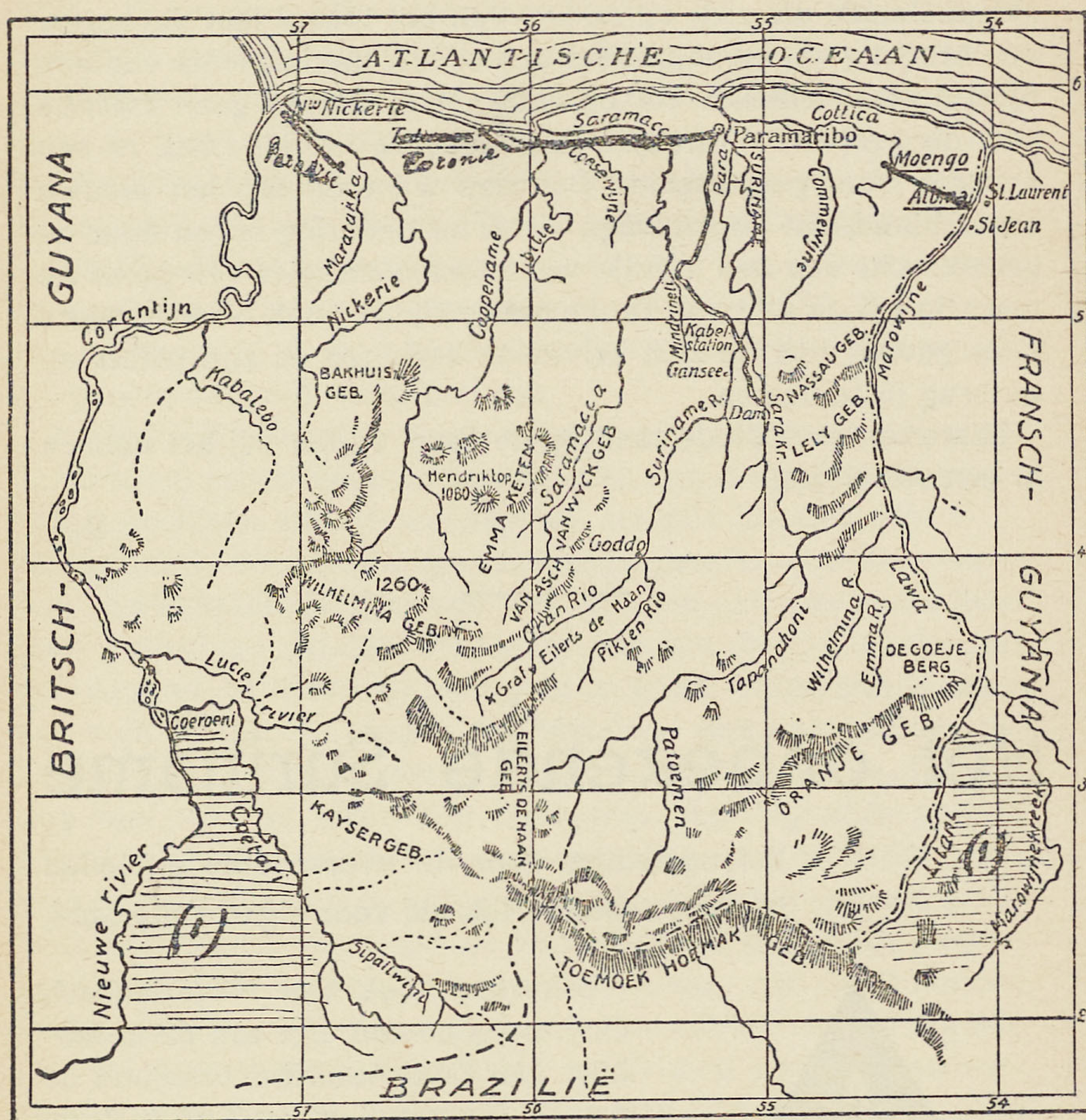
Belangstelling voor de overzeesche gebieden is even noodzakelijk als voor eigen vaderland.

Suriname, ook wel Nederlandsch Guyana genoemd, ligt aan de noordkust van Zuid-Amerika, tusschen de parallellen van 6 gr. en 2 gr. N.B. en den meridiaan van 58 gr. en 54 gr. W.L. van Greenwich.

Ten oosten grenst het aan Fransch Guyana of Cayenne, waarvan het door de Marowijne en haar bronrivieren is gescheiden. In het westen vormt de Corantijn de grensscheiding met Britsch Guyana, terwijl het zuiden aan Brazilië is gelegen. Aangezien de grenzen nog onvolkomen afgebakend zijn, is de uitgestrektheid van zijn grondgebied onzeker; volgens een ruwe schatting bedraagt de oppervlakte ongeveer 15 millioen H.A., wat bijna 4½ maal die van Nederland is of de grootte van het eiland Java nabij komt.

Wat de oostelijke grens betreft, was indertijd door de Fransche en Nederlandsche regeeringen overeengekomen, dat de

[(1) Ned. aanspraken op dit grondgebied zijn nog niet vastgesteld.]

Marowijne „vanaf haar bron" als de grens beschouwd moest worden, doch er rezen hierover bezwaren toen in het Lawagebied het kostbare goud aanwezig bleek te zijn.

Frankrijk meende namelijk, dat de Tapanahony als de voortzetting (hoofdbronrivier) der Marowijne aan te merken was, terwijl Nederland de Lawa daarvoor aannam, onder meer op grond van de bevindingen der Fransch-Nederlandsche commissie, welke in 1861 de beide bronrivieren in kwestie had opgenomen.

Om dit gerezen geschil uit den weg te ruimen, was een scheidsrechterlijke uitspraak van Alexander III, Czaar aller Russen, uitgelokt geworden, met het gevolg dat het grond-

gebied boven de samenvloeiïng van Lawa en Tapanahony voortaan aan Nederland behoort. Intusschen is deze beslissing nog niet afdoende, want het is gebleken dat de Lawa wederom uit een samenvloeiïng bestaat n.l. (volgens de huidige kaart) van de Litani en de Marowijnekreek. Welke dier rivieren vormt nu de eigenlijke voortzetting van de Lawa?

De oostelijke grens is dus onzeker, wat eveneens met die aan de westgrens het geval is.

Wat toch is de zaak? Om niet te ver in de geschiedenis terug te gaan, moet de aandacht gevestigd worden op de overeenkomst, welke in 1799 tusschen de Gouverneurs van Suriname en Berbice (Demerara) gesloten is en waarbij de Corantijn als grens tusschen de beide gebieden was aangenomen.

Bij de conventie van Londen op 18 Augustus 1814, bekrachtigd door den vrede van Parijs op 20 November 1815, werd Suriname, dat, zooals men reeds in „Ontwakend Volk" van 15 Augustus 1938 heeft kunnen lezen, in Britsche handen gekomen was, aan Nederland teruggegeven: „zooals het op 1 Januari 1803 was", d.w.z. met de Corantijn als westgrens. Van den bovenloop dier rivier was men toenmaals niet op de hoogte!

Verschillende omstandigheden maakten het in den loop der jaren gewenscht om dienaangaande zekerheid te hebben. Schonburgk ondernam in 1843 een verkenningstocht, doch het was ten slotte Charles Barrington Brown, die in 1871 de Nieuwe Rivier (the New River) ontdekte en deze, volgens zijn overtuiging als de voortzetting van de Corantijn verklaarde.

Hoewel dit feit in Suriname algemeen aangenomen werd, o.a. ook door den gouvernementslandmeter Loth, meende men in latere jaren nog een versterking van Brown's overtuiging gevonden te hebben in de omstandigheid, dat er, op den tocht in 1926 van Prof. Stahel over de Corantijn en Coeroeni (Coetari) in de Nieuwe Rivier een waterafvoer aangetroffen werd van 243 M. per sec., terwijl deze hoeveelheid slechts 143 M. in de Coeroeni bedroeg. De Nieuwe Rivier is derhalve de hoofdbronrivier van de Corantijn; deze bewering schijnt evenwel niet door Engeland gedeeld te worden en het zal aan de, in 1935 samengestelde Braziliaansch-Engelsch-Nederlandsche grenscommissie (voor Nederland de z.g. commissie Kaijser) beschoren zijn om aan de betrokken regeeringen de noodige gegevens te verschaffen voor de uiteindelijke afbakening der West- en Zuidgrens.

Al kan men in Nederland hopen en verwachten, dat het driehoekig stuk land, gelegen tusschen de Nieuwe Rivier en de Coeroeni (Coetari) tot Suriname zal behooren, veel gerustheid bestaat er dienaangaande niet.

De vraag toch, welke eenige Kamerleden bij de behandeling der Surinaamsche begrooting over 1938 meenden te moeten stellen, met betrekking tot „een beweerden afstand" van grondgebied aan Engeland, geeft te denken en met eenige spanning wordt dan ook de openbaarmaking tegemoet gezien van het rapport Kaijser, zoomede van de beslissing der genoemde regeeringen over het kleine onbekende stukje grond van het onbekende Suriname.

Onbekende Suriname?

Inderdaad berust de klacht op waarheid, dat dit deel van West-Indië, ja feitelijk het gansche gebied in en nabij de Caraïbische zee voor den gemiddelden Nederlander een volslagen onbekend deel van ons tropische rijk is.

In allerlei toonaarden werd in vroegere jaren, en wordt tegenwoordig schier dagelijks, dit, voor een Koloniale mogendheid beschamende feit bezongen, doch méér kennis van, en wat nog erger is, méér belangstelling voor het wel en wee van de West — en speciaal van het Surinaamsche deel daarvan — is, behoudens enkele loffelijke uitzonderingen, nog altijd niet te bespeuren.

Reeds een kwart eeuw geleden wees het Kamerlid Van Kol daarop en sprak hij op 15 April 1908 de volgende striemende woorden:

> „aan de overzijde van het Binnenhof is zoo juist de begrooting van Curaçao aangenomen, maar wanneer daar eens iemand als schoolmeester was opgetreden en de vraag gesteld had: noem de in de Caraïbische zee gelegen en aan Nederland behoorende eilanden met de hoofdplaatsen daarvan, dan zouden van de 100 leden waarschijnlijk zéér weinigen daarop een bevredigend antwoord hebben gegeven.
> De onkunde omtrent onze West-Indische Koloniën is in het geheele land phenomenaal!
> Zelfs heeft een minister eens — gelukkig al vele jaren geleden — van zijn onkunde blijk gegeven door te spreken van: Curaçao als de hoofdstad van Suriname."

Zestien jaar later werd in een der grootste Nederlandsche bladen de vraag gesteld of „wij eigenlijk wel iets méér van

het uitgebreide gebied in de West kennen dan wat wij vroeger uit aardrijkskundeboekjes leerden en.... vergaten. Omtrent Suriname weten we niets!"

Een der oud-gouverneurs, Baron van Heemstra, liet zich tijdens zijn verlof hier te lande in 1924 in een persgesprek als volgt uit: „Het is een wanhoop, een ramp, dat niemand hier in een grondgebied belang stelt, dat voor het Moederland van groot belang is geweest en ook weer kan worden."

Ook de gewezen Gouverneur Staal had dezelfde klacht! Deze toch zeide, 10 jaar later, in een lezing over Suriname: verbaasd te zijn over de bijna volslagen onbekendheid van het gewest. Dit was ééns anders, toen Suriname geld opbracht....

Zoo zou met het aanhalen van bewijzen doorgegaan kunnen worden, dat de doorsnee-Nederlander onverschillig is voor ons Amerikaansch gebiedsdeel; om echter niet te wijdloopig te worden, zullen nog een drietal voorbeelden vermeld worden van „feiten" uit den allerlaatsten tijd.

1e. Bij den betreurenswaardigen overval op Curaçao van den Venezolaan Urbina waren eenige Nederlanders, die familieleden in Suriname bezaten, zéér beangst voor het lot hunner verwanten.

Toen zij daarvan tegenover een oud-West-Indischman uiting gaven, deelden zij dezen mede: „bang te zijn.... omdat Paramaribo toch zoo vlak bij Curaçao ligt." Commentaar is overbodig, als men bedenkt, dat de afstand Paramaribo-Willemstad ongeveer 2000 K.M. bedraagt!

2e. Een der grootste cultuurondernemingen hier te lande schreef aan den „Consul-Generaal der Nederlanden te Paramaribo" om handelsinlichtingen. Dit lichaam wist blijkbaar niet dat Suriname, als Nederlandsche bezitting, door een Gouverneur als vertegenwoordiger van H.M. de Koningin, bestuurd wordt.

3e. en ten slotte. In de verslagen omtrent de Jamboree (1937) werd er in bijna alle Nederlandsche bladen melding van gemaakt, dat de Oost- en West-Indische padvinderscontingenten aan het défilé deelgenomen hadden. Zij voegden er, zoowel in den tekst als in de toelichtende bijschrijvingen onder de foto's aan toe: **„en ook van Saba"**.

Blijkbaar verkeerden zij dus in de meening dat deze eilandbewoners niet tot onze West behoorden! [1])

Niet genoeg kan derhalve over dit gebiedsdeel, en in het

---

[1]) Misschien gingen zij op den naam „Saba" af en dachten daarbij aan den Negus, die van de Koningin van Saba zegt af te stammen.

bijzonder over Suriname, geschreven worden; niet genoeg kan men het „eeuwig zieke kind van Moeder Nederland", zooals een bekend schrijver dit uitdrukt, in het brandpunt der belangstelling plaatsen; niet genoeg tegen de zoo vaak vernomen uiting stelling nemen: „dat Nederland het Surinaamsche land maar verkoopen moest, wijl de onmogelijkheid gebleken is om er een welvarend gewest van te maken en het reeds vele jaren achtereen groote geldelijke offers van de gemeenschap vordert."

Ten gevolge van dit laatste voelt Suriname zich dan ook — om een beeld te gebruiken — als een „steuntrekker", dien men wel moet bijstaan, doch zonder liefde of belangstelling bejegent. Wanneer Oost-Indië zich in het salon van Moeder Nederland beweegt, dan wordt deze, in schrille tegenstelling met het steuntrekkende Suriname, als een welvoldaan millionnair naar de oogen gezien!

Sympathie opwekken voor het mooie tropische gewest op de noordkust van Zuid-Amerika behoort dan ook aller streven te zijn. Als men zich méér in zijn rijke geschiedenis ging verdiepen, zich méér ging verdiepen in de vele mogelijkheden, welke Suriname biedt, en zich tevens ging afvragen op welke wijze de groote massa der inheemschen en Aziaten een behoorlijk welvaartspeil zouden kunnen bereiken, dan bestaat de kans dat „het koloniale stiefkind in het moederlandsch beleid", zooals men dit zoo vaak hoort noemen, een geheel ander en opgewekter beeld zal gaan vertoonen dan heden ten dage het geval is.

De tegenwoordige Minister van Koloniën roept het koloniseerend genie van Nederland op om „alles te doen voor onze oudste volksplanting, die zich zoo nauw met het moederland verwant gevoelt."

Prachtig, maar dit genie kan zich eerst dàn met recht ontplooien, als het zich door den vasten wil gesteund weet en het stuwende verlangen van allen, die er trotsch op zijn „te behooren tot een der grootste koloniale mogendheden ter wereld."

*

(Wordt vervolgd.)